

स. भा

॥४३॥

करीनेसुखीराखवाजोगतोरकरजपदसीज
छे॥**देह**॥**तबतेसीखसकलवीधीराजरीतन**
कीसोय॥**भीनभीनकरीभाखेहु**॥**प्रथसहीत**
गतीमोय॥**१**॥**जककबजकरननजीनु**॥**पाल**
नकरनतग॥**ज**॥**खलबलकीकलकहीतम**॥**लहे**
सोराजधीराज॥**२**॥**सरीपतनेमुखयो कहो**
हेनरपतममतुल॥**जबतेराजकरनजीनु**॥**की**
नेहुप्रथप्रसुल॥**३**॥**कुलराजतजेहीअवनके**
ओरुईश्वरप्रवता॥**परमगुरुसीरसबन**
के॥**सीखदेवनअधीकार**॥**४**॥**तदपीतायजुग**
जाहेर॥**सकलमर्मगतीस्यार**॥**राजरीतरज**
तजसबे॥**कीनेहुकुवेरयोकार**॥**५**॥**इतीश्रीरा**
जनीतीदेवावेनपरमगुरुपुतीपादनकोअंग॥**६**॥
संपुर्णः॥ समाप्तः॥ ॥

अथश्रीपरमगुरुकरुणासागरमाहाराजके
अथपंचिकरुणप्रारंभः॥ प्रथमसाहस्रैराहायते
देह॥**तेदेहपंचभूतने**॥**जेप्रथवीतेजवायुआका**
शनेजल॥**एपंचभूततेहेमे कठराभागतेप्रथवी**
अनेकलेदतेजल॥**अनेउष्मतेतेज**॥**अनेचलतेप**
वंतअवकाशतेआकाश॥**एवंपंचभूत**॥**तेपंचुक्र**
मनेपंचज्ञानतेकहीयेषीये॥**प्रथमश्रवंगवीजी**

ग्राहोण ॥ अने श्रीजित्वा ॥ अने चोथीनेत्र ॥ पंच
 चमीजीभ्या ॥ एपंचज्ञानईडी ॥ हावेपंचकरंम
 कहीयेष्टीये ॥ पथंमपांण ॥ बीजीपादयेत्रतीये
 सुषचतुरथे उपस्त ॥ अनेपंचमेगुदस्त ॥ एपंचक
 रमईडी ॥ तेहेमेनरमादाकहीएष्टीए ॥ पथंमप
 थवीनीईडीवे ॥ एकगदातेपुरुषलीगजांणवी
 अनेनासीकातेअस्त्रीलीगजांणवी ॥ हावेज
 सतत्वनीईडीरसनातेअस्त्रीलीगजांणवी
 अनेउपस्ततेपुरसलीगजांणवी ॥ हावेअगनी
 तत्वनीईडीनेत्रनेपाय ॥ पावतेपुरुषलीगजांण
 वी ॥ अनेनेत्रतेअस्त्रीलीगजांणवी ॥ हावेवायुत
 त्वनीईडीतेत्वचानेहस्त ॥ तेहेमेहस्ततेपुरुष
 लीगजांणवी ॥ अनेतुचातेअस्त्रीलीगजांणवी ॥
 हावेआकाशतत्वनीईडीमुखनेकरण ॥ तेहेमे
 मुखतेपुरुषलीगजांणवी ॥ अनेकरणतेअस्त्री
 लीगजांणवी ॥ एवंमईडीजुगलनरमादाजांण
 वी ॥ हावेमात्रातेपंचतत्वनासुलकारणवीभा
 गनीकहीयेष्टीये ॥ हावेतेशब्दमात्रातेआकाश
 तत्वनीसुषसमात्रातेवायुतत्वनी ॥ हावेरूपमा
 त्रातेअज्ञीतत्वनी ॥ हावेरसमात्रातेजलतत्वनी
 हावेगंधमात्रातेपृथ्वीतत्वनी ॥ एपंचमात्रापं

पंची

॥ ४४

चतुर्विंशतीजांशुः। हावेपंचकोशकहीयेषीये
पृथंमःप्रतोमये। अनेआनंदमये। अनेमनो
मये। अनेप्राणमये। अनेवीज्ञानमयेएवंमयं
चकोश। अनामयेकोशतेपृथ्वीतत्वने। अने
आनंदमयेतेजलतत्वनेकोश। अनेमनोमयेते
अगतीतत्वनेकोश। अनेप्राणमयेतेवायुतत्व
नेकोश। अनेवीज्ञानमयेतेआकाशतत्वने
कोश। एपंचकोशतेपंचतत्वनाजांशुः। हावे
अनामयेतेपृथ्वीतत्वनेकंप्रजांशुः। तेकही
येषीयेजेअनथकीजपृथ्वीपृथ्वीयायथे। अने
आनंदमयेकोशजलतत्वनेकंप्रजांशुः। ते
कहीयेषीयेजेआनंदथकीजलतत्वनेईडीयो
जेउपस्तनेरसनातेआनंदथकीजपृथ्वीरेहेथे
अनेआनंदभंगथायतोरसनातीअमीसुके
जाय। अनेउपस्तनेवीषेभंगथेजाय। तेसामा
देजेआनंदमयेकोशतेजलतत्वनेआसंनथे
तेमाठेजलनेईडीयोनेपृथ्वीराषेथे। अनेहावेम
नामयेकोशतेअगतीतत्वनेकंप्रजांशुः। जे
मनपुफुलीतहोयतोमुषउपरतेजहोय। अने
मनभंगथयेमुषउपरतेजनथीरेहेतु। तेसामा
देजेमनामयेकोश। तेतेजतत्वनेजथे। माठेते

जनेषुष्टीराखेष्टे॥ हवेप्राणमयेकोशतेवायुनो
कंपमजांणीये॥ तेकहीयेष्टीयेजे॥ प्राणमयेकोश
थकीज॥ दशप्रकारनावायुतेषुष्टीराखेष्टे॥ अने
प्राणगयेएकुवायुरेहेतोतथी॥ तेमाटेप्राणम
येकोशतेवायुतत्वनोजांणवो॥ हावेवीज्ञानम
येकोसतेआकाशतत्वनीतेकंपमजांणीयेतेकही
येष्टीयेजेआकाशतत्वनीईडीयोतेश्रवणनेमु
खतेमुखेज्ञानउच्चारकरेपुष्टीरेहेष्टे॥ अनेश्रव
णतेसुणवाथीपुष्टीरेहेष्टे॥ तेसामाटेजेवीज्ञान
मयेकोशतेआकाशतत्वनीष्टे॥ माटेआकाशत
त्वनीईडीयोनेप्रकासेष्टे॥ एप्रकारेपंचकोशपंचत
त्वमेरहाष्टे॥ पणआपआपणास्वरूपानकनेविषे
रहाष्टेतेनीषांथीतेसीखापुजंतसर्वसरीरने
प्रकासेष्टे॥ तेकहीयेष्टीयेजेअनोमयेकोशतेष
थीतत्वमांरहोथकोपंचभूतईडीयोअंतहकर
णअवस्तागुणनेप्रकाशेष्टे॥ अनेआनंदमयको
शतेजलतत्वमेरहोथकोईडीयोअंतहकरणअ
वस्तागुणनेप्रकाशेष्टे॥ हावेमनोमयेकोशतेअग
नीतत्वमांरहोथको॥ सर्वईडीयोअंतःकरणगु
णअवस्तानेप्रकासेष्टे॥ हावेप्राणमयेकोशतेवा
युतत्वमेरहोथकोसर्वशरीरईडीयोअंतह

षा

१ पंची

॥४५

करणप्रवस्तागुणनेप्रकासेछे॥हावेवीज्ञानम
यकोशतेप्राकाशतत्वमेरह्योथकोसरवशरी
रंड्डीयोअंतःकरणप्रवस्तागुणनेप्रकासेछे
एषुकारेअन्योअन्यसर्वशरीरनेप्रकासेछे॥पण
आपप्रापनेअक्षानेरहीनेप्रकासेछे॥हावेपंच
मुंडाकहीयेछीयेजेपथंमसुचरी॥बीजीचाचरी॥
त्रीजीयेखेचरी॥चौथीअगोचरी॥पंचमीउन्मु
नी॥एपंचमुडातेहेतुसाधंतनेफलकहीयेछी
येजे॥सुचरीतेबारवरससुधीनाभीउपरदृष्टी
राषीनेअंमरमंत्रजपेतोसुचरीमुंडासीधयाय
तेहेतुफलजेभूकेहेतांतेजेपथवीतेहेनेवीषे
गवंनकरे॥अनेचाचरीमुंडातेजेसन्मुखदृष्टी
शरवीतेजेनातीनीचिनेनातोउचेबरावरने
वनीसनमुषदृष्टीबेतेनेत्रनेअडेएप्रमांणेचो
हीनेशरवीनेअंमरमंत्रनोजापकरेतोबारव
रसेचाचरीमुंडासीधयाय॥तेहेतुफलजेसरव
चामंनतीजांणे॥हावेषेचरीमुडाते॥षेहेकेहेतां
जेप्राकाशमांहांबारवरशसुधीदृष्टीराषीने
अंमरमंत्रजपकरेतो॥खेचरीमुंडासीधयाय
तेहेतुफलजे॥षेहेवेप्राकाशमेगवंनकरे॥हा
वेअगोचरमुंडाकहीयेछीयेजे॥बारवरससुधी

नेत्रमुदीनेअंमरमंत्रजपेतोअगोचरीमुंडासी
 धथाय॥तेहेनुफलजेसरवदेखतअडसथाय॥
 हावेउनमुनीमुडाजेवारवरससुधीनासाअग्रे
 दृष्टीराखीते॥अंमरमंत्रजपेतोउनमुनीमुडासी
 धथाय॥तेहेनुफलजेपरमात्मादरसंनथाय॥ए
 पंचमुडासाधनफलप्रापतीकही॥हावेअवस्त
 कहीयेछीये॥जेप्रथमजाग्रतबीजीसुपन॥त्रीजी
 ससोपतीचोथीतुरीया॥पंचमीउनमुनी॥एवं
 पंचअवस्ता॥हावेअंतहकरणकहीयेछीये॥प्र
 थममंनबीजीबुधी॥तृतीयेअहंकारचोथुची
 तपंचमेतचंत॥एपंचअंतहकरणहावेपंचअं
 तःकरणेअवस्तातेकुणकुणसंजोगनेकी
 येकीयेथानकेरहांछे॥हावेतेकहीएछीयेजे॥प्रथ
 मजाग्रतअवस्ताने॥प्रथवीतत्वनेथुलदेहअने
 मंनअंतहकरण॥अनेरजोगुणअधीछानसे
 हेवृतमान॥नेत्रअरुणनेजाग्रतअवस्तावते
 छे॥हावेजलतत्वनेसुक्ष्मदेहने॥बुधीअंतःक
 रणनेसतीगुणअधीछानसेहेवृतमान॥कंठरुण
 तसुपनअवस्ताभोगवेछे॥हावेअतीतत्वनेका
 रणदेह॥अनेअहंकारअंतहकरण॥नेतमोगु
 णअधीछानसेहेवृतमान॥हरदेअरुणनेससो

पंचि.

॥४६॥

पती अवस्ता भोग वेधे ॥ हावे वायु तत्वने माहा
कारण देहने चीत अंतःकरणने प्रकृती अधी
ष्टानसे हेवृतमान ॥ तुरीया अवस्तानाभी अवस्ता
ने भोग वेधे ॥ हावे आकाश तत्वने परंम कारण
देहने नचंत अंतःकरण ॥ अने तीरंजंन अधीष्टान
से हेवृतमान ॥ बुद्धरूंधुः प्रकृति न उन मुनी अव
स्ता भोग वेधे ॥ एवं म अवस्ताने अंतःकरण
कहं ॥ हावे अवस्ता उलटा सुलटी पलटाय छे ॥
ते कुण आवणे पलटाय छे ॥ जे आ अवस्था मे रही
ने बीजी अवस्तानथी देखाती ॥ अने बीजी मे
रहीने आ अवस्था नथी देखाती ॥ ते कुण आव
णे करीने एक मेथी बीजी नथी देखाती ॥ हावे
देखाई ये छीये ॥ जे सुक्ष्म प्रणायंमने वीचे ॥ पंच
तत्वना सुक्ष्म प्रणायंम वारा फेरी वृतमान करे
छे ॥ ते तत्व पलटाये अवस्ता पलटाय छे ॥ हावे ते
पंचतत्व प्रणायंमने वीचे कुण स्वरूपे वृतमान
करे छे ॥ ते कही ये छीये जे पंचतत्वने वीचे ॥ पंच
सुक्ष्म प्रणायंम माहाद प्रणायंमना आभास
नारहा छे ॥ ते पंचतत्वना पंचसुक्ष्म प्रणायंम मा
हाद प्रणायंमने वीशे वारा फेरी वृतमान करे छे
ते पंचतत्वना पंचसुक्ष्मते कीया कीया जांणीये

हावितेकहीयेष्टीयेजे॥पंचतत्वनापंचसुक्ष्मप्र
 णायंमतेपंचप्राणवायुजांणवा॥हावितेपंच
 तत्वनापंचप्राणवायु॥प्रणायंमतेहेमेकीया
 कीयातत्वनोकीयोकीयोप्राणवायुप्रणायंम
 जांणीये॥हावितेकहीयेष्टीयेजेपंचवायुमेअ
 पांनवायुते॥पृथ्वीतत्वनोप्रणायंमजांणवो॥
 अनेउदांनवायुतेअग्नीतत्वनोप्रणायंमजां
 णवो॥अनेवांनवायुतेपवंनतत्वनोप्रणायं
 मजांणवो॥नेसमांनवायुतेआकाशतत्वनोप्र
 णायंमजांणवो॥एवंमपंचतत्वनापंचप्रणायं
 मतेमुक्तास्वासनाजांणवा॥हाविलेतास्वास
 नापंचतत्वनापंचप्रणायंमतेकुणहावितेक
 हीयेष्टीयेजेपंचतत्वनापंचलेतास्वासनाप्र
 णायंमते॥पंचउपसंमवायुजांणवा॥तिपंचउ
 पसंमवायुतेकीयाकीयातत्वनोकीयोकीयो
 प्रणायंमजांणीये॥हावितेकहीयेष्टीयेजे॥एक
 नागबीजोकोरु॥नेत्रीजोकलकल॥अने
 चोयोदेवदत्त॥अनेपंचमोधंनंजेएवंपंचवायु
 पंचतत्वनालेतास्वासनाप्रणायंमजांणवा
 हाविएपंचउपसंमवायुतेकीयाकीयातत्वनो
 कीयोकीयोप्रणायंमजांणीये॥हावितेकहीये

पंची.

॥४७

शीयेजे ॥ को संवायुते पृथ्वी तत्वनालेता स्वासनी
प्रणायंमजांणवो ॥ अने कलकलवायुते जलतत्व
नालेता स्वासनी प्रणायंमजांणवो ॥ अने देवद
तवायुते अज्ञी तत्वनालेता स्वासनी प्रणायं
मजांणवो ॥ अने नागवायुते पवनतत्वनालेता
स्वासनी प्रणायंमजांणवो ॥ अने धनंजेवायुते
आकासतत्वनालेता स्वासनी प्रणायंमजांण
वो ॥ एवं पंचतत्वने वीषे पंचजुगल प्रणायंमसु
क्ष्मभागे रहोछे ॥ हावेते पंचतत्वना पंचसुक्ष्मप्र
णायंमते ॥ माहादप्रणायंमने वीषे कुण प्रकारे
वृते छे ते कहीये छीयेजे ॥ सुक्ता माहादप्रणायं
मने वीषे तो पंचतत्वना पंचमुक्ता प्रणायंमव
ते छे ॥ अने येता माहादप्रणायंमने वीषे तो पंच
तत्वनालेता पंचसुक्ष्मप्रणायंमवृते छे ॥ ए प्रकारे
पंचतत्वना पंचसुक्ष्मप्रणायंम पंचनावीका
रसंजुक्त माहादप्रणायंमने वीषे वृते छे ॥ ते पंच
तत्वना वीकारी प्रणायंमने आवृणे करीने
तत्वभेदे अवस्तापलताय छे ॥ हावेकी पातत्वने
आवृणे के ई अवस्तापलताय छे ॥ हावेते कही
ये छीयेजे प्रथंम पृथ्वी तत्वना सुक्ष्मप्रणायंम
माहादप्रणायंमने वीषे वृते ताहारेजा ॥ गुरुप्रव

स्तासफुरणथाय ॥ हवितारपीछेजलतत्वनोसु
 क्ष्मप्रणायंमजाहारेमाहादप्रणायंमनेवीषेवत
 मांनकरेछे ॥ तारेसुपनप्रवस्थासफुरणथाय
 हवितारपीछेप्रतीतत्वनोपुणायंमसुक्ष्मजाहा
 रेमाहादप्रणायंमनेवीषेवतमांनकरेताहारे
 सषोष्ठीप्रवस्थासफुरणथाय ॥ हविवायुतत्वनो
 प्रणायंमसुक्ष्ममाहादप्रणायंमनेवीषेवतमां
 नकरेताहारेतुरीयाप्रवस्थासफुरणथाय ॥ हा
 वेताहारपीछेआकाशतत्वनोसुक्ष्मप्रणायंम
 माहादप्रणायंमनेवीषेवतमांनकरे ॥ ताहारेउन
 सुनीप्रवस्थासफुरणथाय ॥ एवंपंचप्रवस्थात
 त्वनाप्रणायंमनाआवृणआव्याथकीकरीनेवा
 राफेरकरीनेपलटायछे ॥ हवितत्वनाप्रणायं
 मपंचतत्वनेवीषेकुनप्रकारेरहाछे ॥ हवितेक
 हीयेछीयेजे ॥ जंमवाजंत्रनेवीषेनादरहोछे ॥ अ
 नेजंमकाएनेतथापासांएनेवीषेप्रतीरहोछे
 अनेजंमलुहारनीधमएनेवीषेपवंनरहोछे
 एतीनदृष्टांतनासत्वकारणजेप्रतीअनेवायु
 अनेशब्दएसांमांनभागेजडवतरहोछे ॥ एण
 कोइवीशेसीसतावांनचैतंनमलेछे ॥ ताहारे
 एतीनदृष्टांतनासत्वनेजाग्रतकरेछे ॥ एणआ

॥ पंची

॥ ४८

योऽप्यापजाग्रतनथीथता ॥ ते सामादेजे सांमांन
सत्वरुह्ये ॥ तेणे करीने प्रापोऽप्यचेतंननया
य ॥ एतीनदृष्टं तने प्रकारे पंचभूतने वीषे ॥ प्रण
यंमसुक्ष्मपंचसांमांनभागेरहाये ॥ हावेकाष्ट्या
सांणनाऽप्रतीनेऽनेधमासनापवंतने ॥ अने
वाजंत्रनानादने वीषे सचेतंनवांनमीलेछे ॥ ता
हारेतेहेने जाग्रत करीने ॥ माहादसत्त्वने वीषे
मेलवीदेछे ॥ ते माहादसत्त्वते ॥ माहादऽप्राकाश
अने माहादपवंतऽनेऽप्रती ॥ एतीनने वीशेती
नसांमांनसत्त्वजे काष्ट्यासांणनाऽप्रती ॥ अ
नेधमासनापवंतने ॥ अने वाजंत्रनाशब्दने
ते प्रगटथया पुत्रमलीजायछे ॥ ते वीशेषीचे
तंनपुरसथकी प्रगटथायछे ॥ अने माहादस
त्त्वने वीषे मलीजायछे ॥ ए प्रकारे यांहां पंचभूत
ने वीषे पंचसांमांनप्रणायंमरहाये ॥ ते हेने कु
णवीशेशीचेतंनजाग्रत करीने ॥ ते पंचभूतना
सांमांनप्रणायंमने माहादप्रणायंमने वीशे मे
लेछे ॥ हावेते कहीये छीये जे करताती संजमभो
गवृतीता ॥ तीनचक्षसत्त्वजे वृत्तांनचक्षसत्त्व
अने बीजुअनंगचक्षसत्त्व ॥ अने त्रीजुकाळच
क्षसत्त्व ॥ एतीनचक्षसत्त्वते पंचतत्त्वनासांमां

नप्रणायंमनेजाग्रतकरीनेमाहादप्रणायंमने
वीशेमेखवेधे॥तेकुणप्रकारेएकएकतत्वनाप्र
णायंमनेजाग्रतकरीनेमाहादप्रणायंमनेवी
षेमेखवेधे॥अनेपाछाकुणप्रकारेएकएकतत्व
नाप्रणायंमनेमंदकरताजायधे॥हावेतेकहीए
छीयेजे॥प्रथंमब्रह्मानचक्षसत्व॥जाहारेपृथ्वी
तत्वनाप्रणायंमनेजाग्रतकरेधे॥तारपृथ्वी
नंगचक्षसत्वते॥पृथ्वीतत्वनाप्रणायंमनेलेइ
नेमाहादप्रणायंमनेवीषेमेखवेधे॥ताहारेजाग्र
तप्रवस्थासकुरणथाय॥हावेतारपीछेकालच
क्षसत्वते॥पृथ्वीतत्वनाप्रणायंमनेमाहादप्र
णायंमनेवीशेथीवीछडोपाडीनेमंदकरीनांये
धे॥ताहारेजाग्रतप्रवस्तालीनपांमीजायधे
हावेतारपीछेब्रह्मानचक्षसत्वजाहारेजलतत्व
नाप्रणायंमनेजाग्रतकरेधे॥तारपीछेअनंग
चक्षसत्वतेजे॥जलतत्वनाप्रणायंमने॥माहाद
प्रणायंमनेवीशेमेखवेधे॥तारेसुपनप्रवस्ता
सकुरणथायधे॥हावेतारपीछेकालचक्षसत्वते
जलतत्वनाप्रणायंमनेमाहादप्रणायंमनेवीशे
थीवीछडोपाडीनेमंदकरीनांखेधे॥ताहारेसु
पनप्रवस्तालीनपांमीजायधे॥तारपीछेब्रह्मान

पंची

चक्षुसत्वजाहारेऽज्ञीतत्वनाप्रणायंमनेजा
ग्रतकरेछेतारपीछे॥अतंगचक्षुसत्वतेऽज्ञी

॥४८॥

तत्वनाप्रणायंमनेलेईनेमाहादप्रणायंमने
वीषेमेलवेछे॥ताहारेससोपतीऽभवस्तासफु
रणथायछे॥तारपीछेकालचक्षुसत्वतेऽज्ञी
तत्वनाप्रणायंमनेमाहादप्रणायंमनेवीशेथी
वीछडोपाडीनेमंदकरीनांखेछे॥ताहारेससो
पतीऽभवस्तालीनपांमीजायछे॥तारपीछेवा
युतत्वनाप्रणायंमनेजाहारेवृज्ञानचक्षुसत्व
जाग्रतकरेछे॥तारपीछेअतंगचक्षुसत्वतेप
वंनतत्वनाप्रणायंमनेलेईनेजाहारेमाहादप्र
णायंमनेवीषेमेलवेछे॥ताहारेतुरीयाऽभवस्ता
सफुरणथायछे॥तारपीछेकालचक्षुसत्वतेपवं
नतत्वनाप्रणायंमनेमाहादप्रणायंमनेवीषे
थीवीछडोपाडीनेमंदकरीनांखेछे॥ताहारेतु
रीयाऽभवस्तालीनपांमीजायछे॥हावेतारपी
छेवृज्ञानचक्षुसत्वजाहारेऽप्राकाशतत्वनाप्र
णायंमनेजाग्रतकरेछे॥तारपीछेअतंगचक्षु
सत्वतेऽप्राकाशतत्वनाप्रणायंमनेलेईनेमाहा
दप्रणायंमनेवीषेहेलेछे॥ताहारेउनमुनीऽभव
स्तासफुरणथायछे॥तारपीछेकालचक्षुसत्व

तेऽप्राकाशतत्त्वनाप्रणयंमनेजाहारेमाहाद्
 णयंमनेवीषेथीवीषडोपाडीतेमंदकरीनोखे
 छे॥ ताहारेउनमुनीअवस्तालीतपोमीजायछे
 एवंमपंचअवस्था॥ हावेसप्तमीमीकाकहीयेछी
 येजेप्रथंमसुभईछे॥ द्वीतीयेसुवीचारणा॥ तीस
 रीतनुमांनसा॥ चतुरथीस्वंपती॥ अनेपंचमी
 असंससक्तीनांमीका॥ अनेषष्टमीपदारथभा
 वनी॥ सप्तमीततष्टतुरीबुंदसंधीतं॥ एसप्तमी
 मीका॥ हावेप्रथंमसुभईछातेनीत्यानीत्यवीवे
 ककरवो॥ हावेदुतीयेसुवीचारणातेमोसईछे
 केलीयेगुरुकेशरणाजायके॥ अवणमनंतकरे
 ते॥ सुवीचारणाभोमीकाजांणवी॥ हावेत्रीतीयेत
 नुमांनसातेजेसुक्ष्मवस्तुतुग्रहणकरे॥ अनेसु
 लनोअभाव॥ एतीनभोमीकातोडीतोजकसाचु
 भासेचोथीसत्वापतीभोमीकजेआत्मपतीती
 हउनेजकसुपनवतभासे॥ ओरुतीनकुबुंदसवी
 तकहीये॥ हावेपंचमीअसंससक्तीनांमीकाके
 हेतांतेजेसूरुणसमाधीवत॥ अनेस्येएउस्वाकाश
 दृष्टीते॥ पणतेस्वकाशदृष्टीतेवीषेकसुआसक्त
 नवहोयओरुतीनकुबुंदसवीतवरकहीये॥ हावे
 सष्टमीभोमीकाजेपदारथभावनीतेसदायका

का

पंची ॥ लसमाधीवतजरहे ॥ अनेकोईउतंसमोक्षुमी
 लेनेबोलेतो ॥ सेहेजेसभावे लक्षारथबोलीजा
॥५०॥ य ॥ पराआपोआपबोलवानीईछानहीतेहेने
 ब्रह्मवीतवरीयांनकहीये ॥ अनेहावेसप्तमी
 ततएतुरीब्रह्मसंधीतंनोमीकाजेतेसदायका
 लउनमुनीखलवीदंप्रयंममेतीब्रह्मएकरस
 रहे ॥ तेहेनेआपोआपबोलवानीपणआसकी
 नही ॥ अनेकोईसमोक्षुप्रत्येपणबोलेनही ॥ एस
 सनोमीकाकही तेवेदांतलक्षनीकही एथीसतरु
 रुलसनुजांएवुबुजीतछे ॥ हविषटसंपतीकही
 येथीयेजे ॥ प्रथंमसंम ॥ बीजीदंमत्रीजीउपती
 ती ॥ अनेचोथीतीतीक्षण ॥ अनेपंचमीसरधा
 अनेषष्टमीसमाधान ॥ एषटसंपतीकही तेहेने
 प्रथंमसंमकेहेतांतेईडीयांनेसंमराखे ॥ अने
 दंमकेहेतांतेदंमनेनीमेराखे ॥ अनेउपतीतीते
 वाहाळवतीनेसमेटीनेसंमदंमउपरराषवी ॥
 अनेतीतीक्षणतेतीतीक्षपणेउजाग्रतरहेवु
 अनेसरधातेजेसदायकालअषंडरेहेवुनेसर
 धाराखवी ॥ अनेसमाधानतेजेसंमदंमउपतीती
 तीतीक्षणतेसरधातेहेतुफलतेजेआत्मानि
 नीसेकरवी ॥ तेसमाधानएषटसंपतीवांनजे

होय। त्रियोगेंद्रराजकहीये। त्रिजंमन्त्रस्त्रीपुत्र
 इत्यस्येस्त्रनेसंत्यानेरहीत। एषटसंपत्तियेन
 राधीपतीराजकिहेवायये। तीमएषटसंपत्ती
 होयतेजयोगीराजकहीये। नहीतरतोसरव
 बांनाधारीभेखवरावर। हावेषटतापकही
 येष्टीयेजे। तीनसरीरसमंधीत्रीवेधीतापने
 ओरुतीनप्रकारकेउपपरीताप। एषटतापे
 पणजाम्रतनासांसांनज्ञाननेवीषेभुक्तमान
 थायये। हविषटतापनेवीशेतीनशरीरस
 मंधीत्रवेधीतापतेकुण। अनेतीनउपपरीता
 पतेकुण। हावेतेकहीयेष्टीयेजेसरीरसमंधी
 त्रीवेधीतापतेकांमक्रोधादीकगुणअधीक
 तपीजाय। अनेदशेईडीयोनादेव। तेजेअधी
 कवीषेनीचाहनाकरवालागे। पणतेवीशेनी
 प्राप्तीनथाय। तेहेनोतापतंननेवीषेथायते
 सरीरसमंधीनोअधीद्वैवतापजांणवो। अनेह
 विसरीरसमंधीनोअधीभुततापतेजेपंचभूत
 मेकोईअधीकबुधीपांमीजायये। जेप्रथंमपंड
 शोगअनेकगोदरफालंदनीआदलेईनेवाधी
 उतपंनथायते। पृथ्वीतत्वबुधीपांमाथकीहोय
 अनेहवितारपीये। सरधीषीनकफअजीरण

॥ पंची ॥

॥ ५१ ॥

ने सीतनी आद्यलेईने बाधी उत्तपं तथा यत्ने
लतत्ववृधी पां म्याथकी होय ॥ अने हवितारपी
छे प्रमीत ज्वरने न डुरवत ॥ अने गलतको हो
वने पसगरमी ओरुबवेसीनी आद्यलेईने बा
धी उत्तपं तथा यत्ने अज्ञीतत्ववृधी पां म्याथकी
होय ॥ अने हवितारपी छे ॥ उलक उरधदं मतां ए
रधी वायु अमीतनी आद्यलेईने बाधी उत्तपं
तथा यत्ने वायु तत्ववृधी पां म्याथकी होय ॥ अ
ने हवितारपी छे सो जो फोफवायु उद्वचन सुंन
कार ॥ सुनवतनी आद्यलेईने बाधी उत्तपं तथा
यत्ने आकासतत्ववृधी पां म्याथकी होय ॥ ए पंच
भुत अधीक वृधी पां म्याथकी सरीरने वीषे ए
प्रकारे ताप उत्तपं तथा यत्ने सरीर समंधी अधी
भुत ताप जांणवो ॥ हावे सरीरने वीषे सुधापी
पासानो ताप सदाय कालरे हे छे ॥ जे हेने का
रणे रात ओरुदी वस सख जहां नमसागत
करे जाय छे ॥ ते सुधापी पासानो ताप सरीर
ने वीषे रहे छे ॥ ते सरीर समंधी अध्यातं मताप
जांणवो ॥ ते सामाटे जे आंत्यताप तो कषुदी व
स स्वांती पां मी जाय छे ॥ अने सुधापी पासानो
ताप ते सदाय काल अध्यातं मजे रसेली ममांन

रहेछे॥ तेमाटेसुधापीपासातेअध्यातंमतापना
 एवो॥ एतीनप्रकारकेत्रीवेधीतापतेसरीरस
 मंधीजांएवो॥ हावेतीनप्रकारकेउपपरीताप
 रह्याछेतेकहीयेछीयेजेउपपरीतापत्रवेधीते
 नवग्रहेअनेपीत्रुपीडा॥ अनेरहीनेअतारुषी
 अनेअज्ञीकोपअनेसीतनीआद्यलेईनेदेवको
 पनीपीडाउतपंनथायतेअधीदेवतापपरीताप
 जांएवो॥ सामाटेजेआपनादेहथकीप्रोक्षरहा
 थुकोतापपमाडेछे॥ तेमाटेपरथकीतापतेअधी
 देवउपपरीतापजांएवो॥ अनेहविनराधीपती
 अनेवंनपतीअनेचोरवटपाडनीआद्यलेईने
 सरपवीछुसहीतएसरवप्रोक्षथुकोतापउतपं
 नथायछे॥ तेअधीभूतउपपरीतापजांएवो॥ ते
 सामाटेजेपंचभूतनाघाटसरवकोनाछे॥ तेहेमे
 एकबीजानेपीडाकरेछेमाटेतेअद्यकोभूत॥ ते
 अद्यकेभूतेसांमानेपीडीसके॥ माटेतेअधीभू
 ततापजांएवो॥ हावेतारपीछेसुतवीतदाराकु
 टंबसहीदरसमंधीनीआद्यलेईने॥ तेहेनाउष
 नोअध्यासआपनाअंतरनेवीषरहीछे॥ तेहेने
 तापेतपेतेअध्यातंमतापपरीतापजांएवो॥
 एवंतीनतापपरथकीउतपंनथायते॥ उपपरी

पंची। तापजांणवो। एषटतापजांणवा॥ हवेजहदाज
हदलक्षणकहीएछीये। जेप्रथंमपंचभूतदश
॥५२॥ ईडी॥ अनेचतुष्टअंतःकणी॥ अनेत्रैणगुणनेप्र
कतीपुरस्सनीरंजंनएटलानेजआत्मा॥ एपंच
देहीनेजमांतीवेगोतोअजहदलक्षण। पछी
वीचारतत्वतथादेहीनोकस्योताहारे। पंच
अनीत्यएआत्मासातोयेनेयेमांनथी। जमके
इराजानीहवेलीमांबुहप्रकारनीओरडीयो
वीगरेरेहेछे। तेमांराजानीसतंतरवस्तीनही
तेहेनुबेसवानुठेकांणसीघासनमेहेलकेच
रीजुदेठेकांणेहोय॥ एवीचारेततछतीरनांमे
नासाग्रनेवीषेदेवेतोतेठेकांणेपुणवतंत।
घोससदचतुरवांणीनुमुलउठेछे। पछीवीच
रकरीनेजायुतोआत्माएठेकांणेपुणवपुणन
थी॥ जेसमेपुणवतोनीश्रेययोनेपंचदेहीनो
असत्यपुणमांनवामांआसु। तेसमेजहदल
क्षणजांणवी॥ हवेजहदाजहदकहीएजेपुण
वरूपीतंतुनेपोतानीससाथकीपोक्षणकरी
नेपंचदेहीनेसतामात्रेवतमांनकरवेछेते
क्रतानोनीजअंशजेआपनीजस्वरूपतेतो।
जेतेहेनीहद्युछेतेठेकांणेथीजपोक्षणकरेछे

एजहदाजहदलक्षणत्रिविधकही ॥ इतीश्रीस
 त्यः ॥ पंचीकरणग्रंथसंपूर्णसमाप्तः ॥ अथ
 सयतआति ॥ करीयेसेनसुखनीधेनसंरथ
 गुणगामी ॥ पशुपंखीकीटमनुसवेलवनवी
 रामी करीये ॥ भवकेभरमतापहरमपायेस
 रमसामी ॥ भरीतनेंदमुरुतनेनवेनसुधन
 सामी करी ॥ अजभवअवतारप्राद्यभये
 ब्रह्मनामी ॥ नीजपतीकेसरनसेजकुनह
 वेअभीरामी करी ॥ तबयेतायकोउनपा
 यसदपदसरणामी ॥ जुगमेजेतहवीतवेत
 करतकेशकामी करी ॥ उतरतसबफरत
 जुथधुरतपंथजांमी ॥ नीजपतीवीनुपरममो
 हकीयगयेनपांमी करी ॥ जुगवीलासमा
 ईकपासपरेपरासवांमी ॥ सुयेनकोयभव
 भरोयनीजपदेनीदामी करी ॥ योंसवेईफ
 रेआमेईजडजमातजांमी ॥ नीजकीपणखी
 जनहीपरकीक्योंपरामी करी ॥ तबतेसोज
 रहीपरोजकरनखोजखामी ॥ भवमेआय
 गयेभुलाय ॥ कोयनपायगंमी करी ॥ जुगमे
 जाहरगुनपसारभजतहेअधगंमी ॥ नहीत
 नीततीनुजजीतनीजपतीबदलामी करी